

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

PARAGUAY
ÜLKE RAPORU

LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

Mart 2016

ANKARA

İÇİNDEKİLER

- Genel Bilgiler
- Siyasi ve İdari Yapı
- Coğrafi Özellikler
- Ülke Tarihi
- Ekonomi
- Kültür ve Sanat
- Resmi Tatiller
- Türkiye ve Paraguay Arasındaki İkili İlişkiler
- Yararlanılan Kaynaklar

LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

• GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	: Paraguay Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: Başkanlık Tipi Cumhuriyet
Başkan	: Horacio CARTES Jara (15 Ağustos 2015'tan beri)
Bağımsızlık	: 15 Mayıs 1811 (İspanya'dan)
Resmi Dil	: İspanyolca (resmi), Guarani (resmi)
Din	: Roma Katolikleri (%89,6), Protestanlar (%6,2), Diğer Hristiyan (%1,1), Diğer (%1,9), Hiçbiri (%1,1)
Başkent	: Asunción
Başkent Nüfusu	: 525.294 (2015)
En Büyük Şehir	: Asunción
Konum	: Güney Amerika
Sınır Komşuları	: Arjantin 2,531 km, Bolivya 753 km, Brezilya 1,371 km

Yüzölçümü	: 406.752 km ²
Para Birimi	: Paraguay Guaranisi (PYG) (1 ABD Doları= 4,767 PYG)
İşsizlik Oranı	: %9.75 (2014)
Türkiye ile Saat Farkı	: 6
Nüfus	: 6.783.272 (Dünya sıralaması: 105) (2015)
Nüfus Artış Oranı	: %1,16 (2015)
Bebek Ölüm Oranı	: 20,05 Ölüm / 1000 Doğumda (2015)
Ortalama Yaşam Süresi	: 76,99 yıl (2015)
Okuma-Yazma Oranı	: %93,9 (2015)
Etnik Yapı	: Melezler (İspanyol ve Kızılderili karışımı) %95, Diğer %5
GSMH (ABD Doları)	: 58.49 Milyar Dolar (2014)
Kişi Başına Düşen Milli Gelir	: 8.500 Dolar (2014)
Telefon Kodu	: +595
İnternet Alan Kodu	: .py

**LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ**

• SİYASİ VE İDARİ YAPI

Paraguay, büyük ölçüde merkezi ve otoriter bir siyasi sisteme sahiptir. Ülke iki meclisli parlamenter bir sistemle idare edilir. Senatörler ve milletvekilleri beş yılda bir seçilir. Yasama erki Senato ve Temsilciler Meclisi'nden oluşan Kongre'nin uhdesindedir. Senato'nun 45, Temsilciler Meclisi'nin 81 üyesi vardır. 9 üyeli Yüksek Mahkeme en üst düzeydeki yargı organıdır. Paraguay, idari olarak 17 eyalet ve bir federal başkent* olmak üzere 18 birime bölünmüştür: Alto

Paraguay, Alto Parana, Amambay, Asunción*, Boquerón, Caaguazú, Caazapá, Canindeyú, Central, Concepción, Cordillera, Guairá, Itapúa, Misiones, Ñeembucú, Paraguari, Presidente Hayes, San Pedro. Eyaletler, doğrudan seçilmiş eyalet valileri ve eyalet meclislerince yönetilmektedir. Ülke, Birleşmiş Milletlere üyedir. Hükümet bütçesinin % 15'i savunmaya ayrılmıştır. Toplam 17.000 kişilik bir ordusu vardır.

Paraguay anayasası 20 Haziran 1992 tarihinde yayınlanmıştır. Arjantin Kanunlarının, Roma Kanunlarının ve Fransız Kanunlarının yürürlükte olduğu Paraguay'da devlet başkanlığı görevini 15 Ağustos 2015 tarihinden itibaren Horacio Cartes Jara ve başkan yardımcılığını ise Juan Eudes Afa Maciel yürütmektedir. Ülkede devlet başkanı aynı zamanda hükümet başkanlığı görevini de yerine getirir. Ülkede meclis üyeleri devlet başkanı tarafından atanmaktadır.

Önemli Siyasi Partiler

Değişim için Vatansaver İttifak (Alianza Patriótica por el Cambio), Cumhuriyetçi Ulusal Birlik (Asociación Nacional Republicana), Etik Vatandaşlar Ulusal Birlik Hareketi (Movimiento Unión Nacional de Ciudadanos Éticos), Vatansaverler Partisi (Patria Querida), Ulusal Mücadele Partisi (Partido Encuentro Nacional), Liberal Radikal Parti (Partido Liberal Radical Auténtico), Ülkeyle Dayanışma Partisi (Partido País Solidario).

Üye Olduğu Uluslararası Örgüt ve Kuruluşlar

CCC (Gümrük İşbirliği Konseyi), ECLAC (Birleşmiş Milletler Latin Amerika ve Karayipler Komisyonu), FAO (Tarım ve Gıda Örgütü), G-77, IADB (Amerika Bölgesi Kalkınma Bankası), IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), ICAO (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü), ICFTU (Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonu), ICRM (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi), IDA (Uluslararası Kalkınma Birliği), IFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu), IFC (Uluslararası Finansman Kurumu), IFRC (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Toplulukları Federasyonu), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü), Intelsat (Uluslararası Telekomünikasyon ve Uydu Örgütü), Interpol (Uluslararası Polis Teşkilatı), IOC (Uluslararası Olimpiyat Komitesi), IOM (Uluslararası Göçmen Teşkilatı), ISO (Uluslararası Standartlar Örgütü), ITU (Uluslararası Haberleşme Birliği), LAES, LAIA (Latin Amerika Entegrasyon Birliği), Mercosur (Güney Amerika Ülkeleri Ortak Pazarı), NAM, OAS (Amerika Devletleri Teşkilatı), OPANAL, OPCW (Kimyasal Silahları Yasaklama Organizasyonu), PCA (Daimi Hakemlik Mahkemesi), RG, UN (Birleşmiş Milletler), UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı), UNESCO (Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü), UNIDO (Endüstriyel Kalkınma Örgütü), UNMEE (BM Etyopya-Eritre Misyonu), UPU (Dünya Posta Birliği), WCL (Dünya Emek Konfederasyonu), WHO (Dünya Sağlık Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı), WMO (Dünya Meteoroloji Örgütü), WToO (Dünya Turizm Örgütü), WTrO (Dünya Ticaret Örgütü)

1946

LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ

• COĞRAFİ ÖZELLİKLER

Konum

Paraguay Cumhuriyeti, Güney Amerika kıtasının ortasında bulunan ve kuzeybatıda Bolivya, kuzeydoğuda Brezilya, güneyde ve batıda Arjantin ile komşu olan bir devlettir. Denize en yakın yeri 1600 km olan Paraguay, 19° 16' ve 27° 35' güney enlemleriyle 54° 16' ve 62° 37' batı boylamları arasında yer alır.

Yüzey Şekilleri

Paraguay Nehri, ülkeyi birbirinden oldukça farklı iki bölgeye ayırır: Kurak ve boş bir bölge olan Batı Paraguay ve Doğu Paraguay.

Doğu Paraguay'da arazi genellikle yeşil ve verimlidir. Burada ulaşımı engelleyen büyük dağlar yoktur. Arazi çapraz hatlar meydana getiren nehir ve akarsularla bölünmüştür. Başkent Asunción çevresinden itibaren, kırmızı topraklı tepeler doğuya doğru Brezilya sınırını kuşatır. Bu tepeler zengin ve iyi sulama imkânlarına sahip olan kuzey ve güneydeki ovalara doğru alçalır. Güneyde Parana Nehri, Arjantin ile Paraguay arasında sınır meydana getirir.

Paraguay'ın yaklaşık üçte ikisi, Paraguay Nehrinin batı tarafında Chaco bölgesinde yer alır. Nehrin kenarında bataklık taşkın ovalarla başlayan bölge Bolivya sınırına yaklaştıkça

kuraklaşır ve en batıda bir çöl haline döner. Bu bölgede Pilcamayo Nehri, kuzeybatı-güneydoğu istikametinde Arjantin sınırı boyunca akarak Paraguay Nehrine karışır.

Parana ve Paraguay Nehirleri, Güney Amerika'da Amazon'dan sonra ikinci uzun ırmak sistemidir. Brezilya'nın tropik bölgelerinden doğarlar. Paraguay Nehri, güneye doğru yaklaşık 2.400 km aktıktan sonra ülkenin güneybatı ucunda Parana Irmağı'na katılır. Parana üzerinde Paraguay ve Brezilya tarafından ortaklaşa yapılan Itaipú Barajı'ndan elektrik enerjisi sağlanır. Uruguay Irmağı ile birleşmeden önce Parana, güney yönünde, Arjantin'in verimli ovalarında, yaklaşık 1.100 km akar. Atlas Okyanusu kıyısında, Arjantin ile Uruguay arasında Rio de la Plata adıyla geniş ve sığ bir haliç oluşturur. Uzunluğu 300 kilometreyi geçen Rio de la Plata Haliçi'nin denize ulaştığı noktadaki genişliği 221 kilometredir; yüzölçümü ise 35.000 km²'ye yaklaşır. Bu büyük ırmak sisteminden, tarım ve sanayi ürünleriyle petrol taşımada yararlanır. Ne var ki, ırmakların çığırları çok dolambaçlıdır. Ayrıca sel baskınları ile kuraklık, ırmak yatağının bazen yer değiştirmesine yol açar ve ulaşımı güçleştirir. Topraklarından geçtiği Brezilya, Paraguay, Bolivya ve Arjantin için büyük önem taşıyan bu ırmaklardan sulama ve elektrik enerjisi üretiminde yararlanır.

İklim

Paraguay'da senenin büyük bölümünde sıcak ve nemli bir iklim hüküm sürer. Fakat hazirandan itibaren ağustosa kadar, sıcaklık ara sıra geceleri dondurucu hale gelir.

İlkbahar ve yaz aylarında (ekimden marta kadar) sıcaklıklar Asunción'da 21° ila 32°C arasında değişir. Sonbahar ve kış mevsimlerinde de (nisan dan eylüle kadar) sıcaklık 10° ila 21°C arasındadır.

En yağışlı aylar mart-mayıs arasındadır. Yıllık yağış tutarı, yörelere göre 750 mm ile 1.500 mm arasında değişir. En yağışlı bölge Doğu Bölgesi'dir.

Bitki Örtüsü ve Hayvanlar

Ormanlar, ülkenin yaklaşık % 50'sini içerir. Bazı yerler mevsimlere göre belli oranlarda yaprak döken ağaçlar, bazı yerler de genellikle makilerle kaplıdır. Bunların dışında bitki örtüsü, sedir, palmiye, kalın otlar ve dikenli ağaçlardan oluşur. Quebracho ağacının odunu sert olduğundan değerlidir ve dışsıtım açısından önemlidir. Bir çobanpüskülü türü olan Ilex paraguariensis, çok kullanılan alkolsüz içkilerden "yerbamate" yapımında kullanılmaktadır.

Doğal hayvanlar arasında geyik, kan emer yarasa, timsah, çeşitli türde tropikal kuşlar, Latin Amerika'ya özgü böcekler sayılabilir.

Doğal Kaynaklar

Petrol, demir filizi, manganez, bakır, mermer ve grafit yataklarının varlığı bilinmekle birlikte, altyapı ve mali olanaksızlıklar nedeniyle işletilememektedir. Kireçtaşı, kaolin, apatit, tuz çıkarımı büyük boyutlardadır. Ormanlardan, ticari değeri yüksek kereste sağlanır.

• ÜLKE TARİHİ

Paraguay, 1515'te Diaz de Solis tarafından keşfedildiğinde ülke nüfusunu Guarani yerlileri oluşturmaktadır. 1535'te İspanyollar ülkeyi sömürgeleştirir. Paraguay, Peru genel valiliğine bağlanır. Çok içerde kalması sebebiyle, ülke geniş ölçüde muhtar bir yönetimle idare edilir. Asunción şehri de 1537'de yine İspanyollar tarafından kurulur ve Güney Amerika'da İspanyol yönetiminin merkezi durumuna gelir. Şehir, Güney Amerika içlerindeki en eski yerleşim yeridir. 1608'de bölgeye gelen Cizvitler, "misyon" adı verilen yerleşmelerde topladıkları Yerlilere tarım yöntemleri ve el sanatları öğretir. Ne var ki, yerel toprak sahipleri toprağa ve gönüllü olarak çalışan işçilere bütünüyle sahip olmak ister. Cizvitlerin fazla güçlenmesinden korkan İspanya, 1767'de onları Paraguay'dan ve Güney Amerika'dan kovar. Ama Yerliler, daha önce kullandıkları gelişmemiş tarım yöntemlerine dönmeye ve İspanyolların sahip olduğu geniş topraklarda yiyecek ve barınma karşılığı çalışmaya yanaşmaz.

18. yüzyıl başlarında Paraguaylılar bağımsızlık için mücadeleye girer. 1721'de Asunción'da bir grup halk ilk defa ayaklanır. Hemen hemen bir asır sonra Paraguay, 1811'de bağımsızlığını ilan eder ve Asunción başkentleri olur. 1814'ten sonra Paraguay'ı art arda başa geçen diktatörler yönetir. Babasının ölümüyle 1862'de yönetimin başına geçen Francisco Solano Lopez, ordunun yardımıyla kısa bir sürede iktidarını sağlamlaştırır. 19. yüzyılda Paraguay, kıtanın güneyinde kendi silahlarını üreten tek ülkedir ve ülkede hemen hemen herkes okuma yazma biliyordur. Francisco Solano Lopez, daha önce de babası, ülkeyi dışarı açmaya çalışmışlardır. Yeni yollar yapılır, önemli bir ticaret filosu oluşturulur ve ticaret desteklenir. Londra ithalat-ihracatçıları duruma ilgisiz kalmazlar. İngiltere'nin kışkırtmasıyla, Brezilya, Uruguay ve Arjantin hükümetleri bu "kötü örneği" ortadan kaldırmaya karar verir. Üçlü İttifak adı verilen savaş korkunç bir soykırım niteliği taşımaktadır. Francisco Solano

Lopez, 1870'de, Cerro Cora'da elinde silahı can verir. Çocuklardan oluşan birlikler ülkelerini savunmaya çalışır, kadınlar cephede yaralılarla ilgilenir. İttifak orduları, geriye hiçbir şey kalmasın diye yaylayı ateşe verir. Savaştan önce 525.000 olan Paraguay nüfusu savaşın sonunda 221.000'e düşer. Paraguay teslim olur. Yapılan barış antlaşması ile ülkenin yaklaşık 170.000 km²'lik arazisi Brezilya ve Arjantin arasında paylaşılır. Ayrıca Paraguay, bu ülkelere yüklü bir savaş tazminatı ödemek zorunda kalır. Savaş sonrası duruma bakıldığında ülke tam bir yıkıma uğramış, ekonomi çökmüş ve savaş sırasında ülke nüfusunun yarısından çoğu ve yetişkin erkek nüfusunun % 90'ı (yaklaşık 28.000 erkek kalmıştır) ölmüştür. Bu nüfus kaybı kadın/erkek oranında büyük bir dengesizlik ortaya çıkarır. Bunun telafi edilmesi amacıyla kilise bir erkeğin birden fazla kadınla evlenebilmesinin yolunu açan bir karar alır.

Gran Chaco bölgesinde petrolün bulunması Paraguay'ı Bolivya'ya karşı yeni bir savaşa sürükler. 1932'de patlak veren Chaco Savaşı, 1935'te son bulur. Paraguay, savaşta 100.000'den fazla kişiyi kaybetmesine karşın Bolivya'yı yener. 1938'de iki ülke arasındaki sınırlar belirlendiğinde, Chaco Bölgesi'nin büyük bir bölümü Paraguay'a geçer.

Savaştan sonra Paraguay, 20 yıllık bir siyasi istikrarsızlık dönemine girer. Bu dönemde hükümet çok defa el değiştirir. İkinci Dünya Savaşı sırasında tarafsızlığını koruyan Paraguay'da, savaş sonrasında bu kez de iç savaş patlak verir. Diktatör General Higinio Morínigo, 1947'de ciddi bir ayaklanmayı bastırmayı başardıysa da, 1948'deki başkanlık seçimlerini, Morínigo'yu sürgüne zorlayan Juon Natalicio Gonzales kazanır. 1950'de Dr. Federico Chaves, yönetimi ele geçirir. 1953'teki seçimde tek aday olan Chaves, devlet başkanı seçilir. 1954'te sürgündeki Morínigo'nun yandaşları Chaves'i istifaya zorlar. 1954'ten itibaren General Alfredo Stroessner, tek aday olduğu seçimde oyların %99'unu alarak devlet başkanı olur.

General Alfredo Stroessner, bir yandan kırsal kesimdeki yoksullar ile kent işçilerinin huzursuzluğunu yatıştırmaya çalışırken, bir yandan büyük toprak sahiplerinin ve işadamlarının çıkarlarını kollar. Stroessner döneminde para istikrarı sağlanır, enflasyon düşürülür, yeni okullar, sağlık tesisleri ve yollar yapılır. Ama bu arada milli gelirin yarısı Stroessner iktidarını korumak için oluşturulan askeri örgütlenmeye harcanmaktadır. Stroessner, meclisi ve mahkemeleri yandaşlarıyla doldurur. Altı kez art arda başkan seçilmesini meşrulaştırmak için 1967 ve 1977 yıllarında anayasa iki kez değiştirilir. Rejim karşıtlarına ağır baskılar uygulanır. 1983 ve 1988 yıllarında iki kez daha devlet başkanlığına seçilen Stroessner, Şubat 1989'da General Andrés Rodriguez tarafından yapılan bir darbe ile

devrilir. Ardından Brezilya'ya sürgüne gönderilir ve 2006 yılında 93 yaşındayken orada ölür. Latin Amerika'da 20. yüzyılın en uzun süren diktatörlüğünü kurmuştur.

General Alfredo Stroessner'in devrilmesi, ABD ve Güney Amerika ülkeleri için tam bir sürpriz olur. Stroessner ve çok sayıda üst düzey yöneticisi tutuklanır. General Andrés Rodríguez, yeni devlet başkanı olur. 1 Mayıs 1993'te yapılan başkanlık seçimlerini Juan Carlos Wasmosy kazanır. Wasmosy, aynı zamanda seçimle gelen ilk sivil cumhurbaşkanıdır. Günümüzde Paraguay'ın Devlet Başkanı Horacio Manuel Cartes Jara olup 21 Nisan 2013'te, % 45.80 oy ile seçilmiştir.

• EKONOMİ

Paraguay ekonomisi, esas itibariyle tarıma dayanır. Çalışan nüfusun % 44'ü tarımla, % 34'ü sanayi ve ticaretle, % 22'si çeşitli hizmetlerle uğraşır.

Tarıma elverişli topraklarda iyi bir sulama sayesinde çok çeşitli bitkiler yetiştirirler. Belli başlı yetiştirilen bitkiler; mısır, buğday, soya fasulyesi, yerfıstığı, tütün, turunçgiller, yerbamate (Paraguay'a has bir çeşit çay), kahve, pirinç ve pamuktur.

Hükümetin yabancı sermayeyi teşvik etmesi ve çeşitli baraj projeleriyle kullanılabilen enerjinin artırılması gıda, tekstil, kâğıt, selüloz, kereste, çimento ve şeker sanayilerinin gelişmesini sağlamıştır. Makina, yakıt, yağlayıcı madde, alet ve araç ithalatındaki sürekli artış ekonominin modernleşmesine imkân vermektedir. Paraguay en çok Brezilya, Arjantin, ABD ve Almanya ile ticaret yapar. İhraç malları pamuk, soya fasulyesi, kahve, pirinç, sebze, et, tütün, ağaç gövdesi, yerbamate ve tanendir.

Paraguay ulaşım imkânlarını artırma çabası içindedir. Karayolları modernleştirilmektedir. 25.600 km'lik karayolunun ancak 2400 km'si asfaltlanmıştır. Parana-Paraguay su yolu, ulaşım yollarının en mükemmelidir. Asunción'da açılan milletlerarası havaalanı ve devlet havayolları dünyanın diğer ülkeleriyle irtibatı temin etmektedir. İç havayolları ve modernleştirilen karayolları iç kesimde gelişmeyi yavaş yavaş hızlandırmaktadır. Asunción'dan Encarnación'a gelen demiryolu, Parana üzerinde işleyen bir feribotla, sınırın öte yanındaki Posadas'ta Arjantin demiryollarına bağlanır. Panamerikan Karayolu, Brezilya ve Arjantin'i Paraguay'a bağlar.

Topraklarının hemen hemen beşte ikisi çayırlardan oluşan Paraguay'da sığır yetiştiriciliği çok gelişmiştir. Sığırlardan deri ve et elde edilir. Ülkenin mineral kaynakları çok

azdır. Bununla birlikte kireçtaşından çimento yapılır. Tanen, pamuklu dokuma, bitkisel yağlar ve cana adında özgün bir alkollü içki üretilir. Paraguay, örümcek ağı inceliğindeki zarif dantelleriyle de ünlüdür.

Dünyanın en büyük hidroelektrik santrali Paraguay ve Brezilya tarafından Paraná Irmağı üzerindeki Itaipu'da kurulmuştur. Aynı ırmak üzerinde Arjantin-Paraguay işbirliğiyle yapılması planlanan iki proje gerçekleşirse, dünyanın dışarıya elektrik enerjisi satan ülkeleri arasında Paraguay'ın önemli bir yeri olacaktır. Paraguay'da malların çoğu suyoluyla taşınır. Büyükçe buharlı gemiler Parana Irmağı yoluyla yalnızca Arjantin'deki Corrientes'e kadar ulaşabilir. Paraguay'daki ırmak limanlarının arasında ise daha küçük tekneler çalışır.

Temel Ekonomik Göstergeler

	2010 ^a	2011 ^a	2012 ^a	2013 ^a	2014 ^b	2015 ^c	2016 ^c
GSYİH (milyon \$)	20.047	25.099	24.595	28.896	30.694	31.589	33.869
Kişi Başına GSYİH (satın alma gücü paritesine göre)	5.853	6.129	6.051	6.902	7.196	7.541	7.893
Reel GSYİH Artış Oranı (%)	13,1	4,3	-1,2	14,2	4,2	4,4	4,3
Sanayi Üretim Artış Hızı (%)	7,9	-0,8	3,7	8,4	3,6	3,3	3,7
Sabit Sermaye artış hızı (%)	21,7	11,0	-7,7	11,9	7,8	7,0	6,0
Tüketici Fiyatları Enflasyonu (yıl-sonu)	7,2	4,9	4,0	3,7	4,2	4,1	4,2
İşsizlik Oranı (ort, %)	7,2	7,1	8,1	7,5	7,3	7,0	6,7
İhracat (FOB ; milyon \$)	10.367	12.500	11.515	13.444	14.450	14.378	15.589
İthalat (CIF ; milyon \$)	9.545	11.723	11.014	11.861	12.372	12.899	13.883
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	-57	109	-232	621	942	123	63
Dış Borç (milyon \$)	12.654	13.079	12.879	13.428	14.874	15.796	16.524
Döviz Kuru G/ABD \$)	4.735	4.191	4.425	4.321	4.472	4.733	4.862

^a Gerçekleşen ^b EIU tahmini ^c EIU öngörüsü * Satın Alma Gücü Paritesi ile

2015 yılı için tahmin edilen 31,5 milyar toplam GSYİH ve 7.541 dolar kişi başına gelire MERCOSUR'un en küçük ve en az gelişmiş ekonomisine sahip olan Paraguay, küresel kriz döneminde ekonomisi en fazla dalgalanan ülke olmuştur.

Ekonomik Yapı

Paraguay’da GSYİH’nin dörtte birini oluşturan tarım kesimindeki büyümenin 2015 yılında %5 olması beklenmektedir. Halkın başlıca geçim kaynağı olan tarım sektörü toplam çalışan nüfusun üçte birini istihdam etmektedir. Paraguay, dünyanın en büyük dördüncü soya ihracatçısı konumundadır.

Nehir taşımacılığı ülke ekonomisi için önem arz etmektedir. Ülkedeki nehirler sayesinde, önemli miktarda elektrik enerjisi sağlanmaktadır. Paraguay’ın Brezilya ile sınırında bulunan Itaipu hidroelektrik santrali ülke ekonomisi açısından önem taşımaktadır.

Ekonomik Performans

Paraguay ekonomisi, 2003-2008 döneminde uluslararası emtia fiyatlarının yüksek seyretmesinden dolayı ihracata bağlı olarak hızlı bir büyüme gerçekleştirmiştir. Ancak 2012 yılında yaşanan politik istikrarsızlıkla beraber bir daralma yaşanmış ve 2013 yılından itibaren ekonomi yeniden rayına oturmuştur.

• KÜLTÜR VE SANAT

Paraguay, görünüş ve kültür olarak nispeten homojen ve özerk bir melez nüfusa sahiptir. Halk, ne yerli gibi giyinir ne de öyle davranır. “Melez” gibi terimler Paraguay İspanyolcasında kullanılmaz ve diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi kültürel bir kavram karışımı söz konusu değildir. Cadde ve meydanlarında şifacılar (los yuyeros) ya da sağlık için yararlı taze bitkiler satan satıcılara rastlamak mümkündür. Halk, günlük dil olarak İspanyolca’yı kullansa da nüfusun büyük bir kısmı Guarani dilini konuşur. Latin Amerika ülkelerinde yaygın olarak iki dilin konuşulduğu tek ülke Paraguay’dır. İnsanları, misafirperver, gelenekçi ve muhafazakârdırlar.

Paraguay, Güney Amerika ülkeleri arasında en az ziyaret edilen ülkelerin başında gelir. Turistlere karşı son derece ilgili, sıcak ve samimi bir duruş sergilerler.

Paraguay’ın herhangi bir denize ya da okyanusa kıyısı yoktur. Kara sınır komşuları güneyinde Arjantin, kuzey ve kuzeydoğusunda Brezilya, kuzeybatısında Bolivya’dır. Ülkenin adı, Guarani dilindeki “bu yaka” anlamına gelen “para” ve “ırmak” anlamına gelen “guay” kelimelerinin birleşiminden oluşur. Başkent Asunción haricindeki diğer önemli şehirler Concepción, Encarnación ve Ciudad del Este’dir.

Büyük komşularının arasında sıkışmış, az bilinen küçük bir ülkedir. Coğrafi ve politik anlamda çevresindeki ülkelerden bile izole bir konumdadır. Her geçen gün sorunlarını aşmak ve ülkeyi daha iyi bir geleceğe taşımak için adımlar atılmaktadır.

Ülkenin yerel içeceği herkesin elinde görebilecek olan tereré çayıdır. Sıcak yaz günlerinin vazgeçilmezi olan bu buzlu bitkisel içeceği Paraguaylılar gün boyunca termosta yanlarında taşırlar. Buzlu suyu, küçük bir kaba koydukları bitkisel çayın üzerine döküp özel metal kamışlarıyla içerler. Özellikle Arjantin ve Uruguay'da daha da yaygın olan, tereré'nin sıcak hali olan mate'yi Paraguay'da da bulmak mümkündür. Kısmen daha serin olan kış günlerinde soğuk tereré'nin yerini sıcak mate alır.

Paraguay'da futbol her şey demektir. Eğer önemli bir karşılaşma varsa ülkede hayat durur, herkes işini gücünü bırakır ve televizyona odaklanır. Sessizlik, ara ara duyulan bağırışlar ve akabinde herkesin evinden attığı mini havai fişek sesleriyle bozular. Maçın ardından ise sokaklarda büyük kutlamalar yapılır.

Edebiyat ve Müzik

Paraguay edebiyatı, Latin Amerika'nın en az tanınanlarından biridir. Ülke sınırları dışında tanınan yazarları oldukça azdır; Josefina Pla, Gabriel Casaccia, Elvio Romero, Rubén Bareiro Saguier ve Augusto Roa Bastos bunlardan bazılarıdır. İlk önemli yapıtlar 20. yüzyılda ortaya çıkmaya başlar. Bir Paraguaylı tarafından yazılan ilk roman "Gualberto'nun Gece Seyahati ya da Bir Yokluğun Yansımaları" (Viaje Nocturno de Gualberto o las Reflexiones de un Ausente) olup General Juan Crisóstomo Centurión tarafından yazılmış ve 1877'de New York'ta basılmıştır.

Stroessner'in diktatörlüğünün ardından Paraguay'da çeşitli yazar ve topluluklar ortaya çıkmaya başlar çağdaş edebiyata katkıda bulunmak için. Douglas Diegues'in, Cristino Bogado, Edgar Pou ve Jorge Canese ile kurduğu P3F (Üç Sınır Şairleri) topluluğu ilham veren bir genç şairler topluluğu olmuştur.

Paraguay müziğinin en popüler enstrümanları arp ve gitardır. Agustín Barrios "Mangoré" de uluslararası alanda adını duyurmuş ünlü bir Paraguaylı müzisyen ve bestecidir.

Yerel halk müziği, 1930 yıllarında Emiliano R. Fernández, Eladio Martínez, Mauricio Cardozo Ocampo, Teodoro S. Mongelós, Félix Fernández Galeano gibi isimlerle yükselişe geçer. Bunda radyo yayını ve ses kaydının yapılmaya başlanmasının da etkisi vardır. O dönemde Paraguay müziğini uluslararası düzeye taşımış en önemli yayımcılardan biri Luis Alberto del Paraná'dır.

1970 ve 1980 yıllarında Paraguay müziği, jazz, pop, rock, bossa nova gibi armoni ve ritimleri aradığı ve onlarla Guaranía (Paraguay'a özgü müzik türü) ve polka öğelerini harmanladığı yeni bir akımla dikkat çekmektedir. Bu akımın temsilcileri Rolando Chaparro, "Lobito" Martínez, Oscar Cardozo Ocampo gibi isimlerdir.

Paraguay'da, polka dansı meşhurdur. Genellikle bir kadın ve bir erkekten oluşan çiftler, hareketli bir ritimle dans eder. Bir de polka galopada diye bir türü vardır ve onda da genellikle galopera denen bir grup kadın bir çember oluşturur ve ellerinde ya da başlarında su testisini dengede tutarak müziğin ritmine eşlik eder.

Paraguay Mutfağı

Paraguay, yemek kültürü açısından İspanya başta olmak üzere Avrupa ve pek çok medeniyetten etkilenmiştir. Buna rağmen ana besin kaynakları kendilerine özgüdür. Bunlar, manyok ve mısırdır. Özellikle akşam yemekleri için en çok un ve nişasta gibi besinler kullanılmaktadır. Mısırın aynı zamanda çorbasını da yaparlar. Et olarak ise kuzu eti, tavuk ve domuz eti çok fazla tüketilir.

Pazar günleri **Asado** dedikleri geleneksel barbekü ziyafetlerinden dolayı, sokakları buram buram et kokar. **Chipa**, şekil itibarıyla simide benzeyen bir atıştırma türüdür. Paraguay peyniri ve mısır unu ile yapılır. **Sopa paraguay**, her ne kadar ismi Türkçede "Paraguay çorbası" demek olsa da, bir çeşit kek/ekmek türüdür. Taze mısır, mısır unu, süt ve soğanla yapılır ve fırında pişirilir. **Kosereva** da, Paraguay'a özgü, yüksek protein ihtiva eden fiçılanmış bir tür tatlıdır. Kurutulmuş portakal kabuğu pekmeze kaynatılarak yapılır. Acılı-ekşili asidik bir tadı vardır.

Turizm

Ülkenin başkenti Asunción'da yapılabilecek şeylerin başında, eski şehir merkezindeki mimari yapıları gözlemlemek ve önemli müzeleri ziyaret etmek gelir. Botanik bahçesi de görülmeye değerdir. Küçük bir başkent olmasına rağmen hatırı sayılır bir gece hayatına da ev sahipliği yapar. Birçok yere ulaşım yürüyerek mümkündür. Ayrıca dolmuşlar, otobüsler ve oldukça uygun fiyatlı taksiler kullanılabilir. Özellikle kumaş, ahşap ve deri üzerine işlenmiş rengârenk el sanatı hediyelik eşyaları ve takıları şehrin merkezindeki birçok dükkânda ve sokaklarda kurulan tezgâhlarda görülebilir.

Asunción dışındaki bölgelerde geniş düzlükler, tropikal ormanlar, milli parklar ve tarihi yerleşimler bulunmaktadır. UNESCO dünya koruma mirasına dâhil olan Trinidad yerleşimleri bunların başında gelir. Ülke, macera peşinde olanlar için çeşitli imkânlar sunmaktadır. Cerro Cora ya da Ybycui Milli Parklarında ise vahşi doğada bir gezintiye çıkmak mümkündür.

• RESMİ TATİL GÜNLERİ

2016 yılına ait tatil günleri:

- 1 Ocak : Yılbaşı
- 29 Şubat : Cerro Cora Savaşı
- 1 Mart : Kahramanlık Günü
- 24 Mart : Kutsal Perşembe
- 25 Mart : Kutsal Cuma
- 1 Mayıs : İşçi Bayramı
- 14-15 Mayıs : Bağımsızlık Günü
- 12 Haziran : Chaco'nun Kurtuluşu
- 15 Ağustos : Asunción'un Kuruluşu
- 8 Aralık : Bakire Caacupé Günü
- 25 Aralık : Noel

• TÜRKİYE VE PARAGUAY ARASINDAKİ İKİLİ İLİŞKİLER

Başkent Asunción'da ve Ciudad del Este kentinde olmak üzere iki Fahri Konsoloslüğümüz vardır. Asunción Fahri Konsolosumuz Ana Manuela Gonzalo Ramos, Ciudad del Este Fahri Konsolosumuz Mohamad Said Mannah'tır.

Türkiye ve Paraguay parlamentolarında karşılıklı olarak dostluk grupları mevcuttur.

Paraguay ile ticaret hacmimiz artış eğilimi göstermektedir. 2010 yılında bu ülkeye ihracatımız 25 milyon, ithalatımız ise 229 milyon ABD doları olmuştur. Ticaret hacminin geçtiğimiz yıl büyük bir farkla Paraguay lehinde olması soya alımından kaynaklanmıştır.

Türkiye-Paraguay Dış Ticaret Değerleri (Bin ABD Dolar) (TÜİK Verileri - 2015)

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2004	1.027	1.027	1.027	1.027
2005	1.163	22.399	23.562	-21.236
2006	1.040	12.150	13.190	-11.110
2007	1.551	2.936	4.487	-1.385
2008	3.155	53.292	56.447	-50.137
2009	7.695	72.026	79.721	-64.331
2010	24.813	221.921	246.734	-197.107
2011	25.901	229.434	255.336	-203.533
2012	12.097	150.331	162.429	-138.234
2013	20.821	280.722	301.543	-259.901
2014	31.711	360.205	391.916	-328.494
2014 / (1-12)	31.711	360.205	391.916	-328.494
2015 / (1-12)	17.292	17.292	17.292	17.292

2015 yılında bir önceki yıla kıyasla ihracatımız %45,5 azalış göstererek 17,2 milyon ABD Doları, ithalatımız ise %61,0 azalış ile 140,3 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılında Paraguay'a olan ihracatımızda; demir/çelik ürünleri, traktör, sentetik ve devamsız lifler, buzdolapları, oto yedek parçaları, kâğıt ve karton, çeşitli makine ve cihazlar ile elektrikli ev aletleri ilk sıralarda yer almaktadır.

Türkiye ve Paraguay Arasında İmzalanmış Anlaşmalar:

Türkiye-Paraguay Vize Muafiyet Anlaşması 2008 Ocak ayında yürürlüğe girmiş olup, her iki ülke vatandaşları karşılıklı olarak turistik seyahatlerinde 90 güne kadar vizeden muafırlar.

2009 yılında imzalanan Ekonomik ve Ticaret İşbirliği Anlaşması Paraguay tarafından onaylanmış, ancak tarafımızca henüz onaylanmamıştır.

**LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ**

• **YARARLANILAN KAYNAKLAR**

- ABD Merkezi Haber Alma Teşkilatı www.cia.gov
- Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu www.deik.org.tr
- Paraguay Hükümeti Resmi Web Sitesi <http://www.presidencia.gov.py>
- The Economist Intelligence Unit www.eiu.com
- Türkiye Cumhuriyeti Ekonomi Bakanlığı www.ekonomi.gov.tr
- Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı www.mfa.gov.tr
- Türkiye İstatistik Kurumu www.tuik.gov.tr

**LATİN AMERİKA ÇALIŞMALARI
ARAŞTIRMA VE UYGULAMA MERKEZİ**